

~~201~~ 3⁴ Παράδοσι μαθημάτων

Αποτίμηση Συνεργατικότητας,

4/11/2020

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Η ειδική συνεταιριστική νομοθεσία που αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των συνεταιρισμών στην Ελλάδα δεν είναι πολύ παλαιά (αρχίζει το 1915), αν και η συνεταιριστική δράση στη Χώρα μας με την σύγχρονη σχεδόν μορφή της εμφανίστηκε πολύ νωρίτερα.

Ως σήμερα στην Ελλάδα έχουν ψηφιστεί έξι (6) συνεταιριστικοί νόμοι. Από αυτούς, ένας αφορά και τα δύο είδη συνεταιρισμών (αγροτικούς και αστικούς), τέσσερις αναφέρονται στους αγροτικούς συνεταιρισμούς και ένας αφορά μόνο τους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας είναι ο Νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών» και αφορά την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία κάθε είδους συνεταιρισμού, αγροτικού και αστικού.

Ο δεύτερος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 921/1979 "Περί Γεωργικών Συνεταιρισμών" και αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των γεωργικών συνεταιρισμών.

Ο τρίτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1541/1985 "για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις" και αφορά και αυτός την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών, αντικαθιστώντας τον προηγούμενο γεωργοσυνεταιριστικό νόμο 921/79.

Ο τέταρτος συνεταιριστικός νόμος είναι ο Νόμος 1667/1986 για τους "Αστικούς Συνεταιρισμούς" που αναφέρεται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία μόνο των αστικών συνεταιρισμών, δηλαδή των καταναλωτικών, των βιοτεχνικών, των οικοδομικών, των τουριστικών κ.α. συνεταιρισμών.

Ο πέμπτος νόμος 2169/1993 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις», ο οποίος εφαρμόστηκε για λίγους μήνες.

Ο έκτος νόμος 2180/2000 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» είναι ο πιο πρόσφατος νόμος και αφορά μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Ο Νόμος 1257/1982 "Για την αποκατάσταση της δημοκρατικής λειτουργίας των Συνεταιριστικών Οργανώσεων" δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ειδικός συνεταιριστικός νόμος, αλλά ως τροποποιητικός του Νόμου 921/1979, αφού αφορά την τροποποίηση ορισμένων μόνο άρθρων του νόμου αυτού, που αναφέρονται κυρίως στην εκλογική διαδικασία ανάδειξης διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων.

14.1. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 602/1915

Ο Νόμος 602/1915 "Περί Συνεταιρισμών" είναι ο πρώτος συνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας και αφορά όλους τους Συνεταιρισμούς, αγροτικούς και αστικούς.

Το σχετικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή στις 30 Σεπτεμβρίου 1914 από τον τότε Υπουργό Εθνικής Οικονομίας Ανδρέα Μιχαλακόπουλο. Η συζήτησή του στη Βουλή άρχισε στις 17 Οκτωβρίου 1914 και ψηφίστηκε στις 31 Δεκεμβρίου 1914. Γι' αυτό, ο Νόμος αυτός αναφέρεται και ως νόμος 602/1914. Όμως, επειδή δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στις 24 Ιανουαρίου 1915 (οπότε και άρχισε να ισχύει), γι' αυτό ο νόμος αυτός αναφέρεται συνηθέστερα ως νόμος 602/1915.

Συντάκτες του Νόμου 602/1915 είναι ο γεωπόνος Σωκράτης Ιασεμίδης, Διευθυντής τότε του Τμήματος Γεωργικής Οικονομίας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, ο Αλέξανδρος Μυλωνάς, Γενικός Γραμματέας τότε του ίδιου Υπουργείου και ο Αλέξανδρος Βαμβέτσος, ανώτερος υπάλληλος της τότε Γενικής Διοίκησης Μακεδονίας.

Ο Νόμος 602 έχει συνταχθεί κυρίως με βάση τον πρώτο Γερμανικό Συνεταιριστικό Νόμο του 1889, καθώς και τον Αυστριακό Συνεταιριστι-

κό Νόμο (που και αυτός ήταν επηρεασμένος από τον Γερμανικό Νόμο), κάνοντας βέβαια τις απαραίτητες προσαρμογές που απαιτούσε η ελληνική πραγματικότητα.

Ο Νόμος 602/1915 περιείχε 95 άρθρα και θεωρείται ένας προοδευτικός και σοφός νόμος, όχι μόνο για την εποχή εκείνη αλλά και σήμερα. Αν πολλές διατάξεις του δεν τροποποιούνταν αργότερα, αναμφισβήτητα θα συνέβαλαν ουσιαστικά στην ανάπτυξη του συνεταιριστικού κινήματος της Χώρας και μάλιστα προς σωστότερες κατευθύνσεις.

Οι βασικοί στόχοι του Νόμου 602/1915 είναι οι εξής, όπως αυτοί επισημαίνονται στην σχετική εισηγητική έκθεση:

1.- Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης παραγωγών και καταναλωτών από τους μεσάζοντες κατά την πώληση ή αγορά αγροτικών προϊόντων αντίστοιχα.

2.- Ο περιορισμός της εκμετάλλευσης των παραγωγών από τους μεσάζοντες κατά την προμήθεια γεωργικών εφοδίων (γεωργικά μηχανήματα, λιπάσματα, γεωργικά φάρμακα, κλ.π.).

3.- Η ικανοποίηση των πιστωτικών αναγκών των παραγωγών από τους συνεταιρισμούς και η καταπολέμηση της τοκογλυφίας που ως τότε ήταν ένα εφιαλτικό πρόβλημα.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 602/1915 είναι τα εξής:

1.- Οι Συνεταιρισμοί είχαν περιορισμούς στις δραστηριότητες τους. Για παράδειγμα, οι προμήθειες επιτρέπονταν στους γεωργικούς συνεταιρισμούς μόνον εφόσον αυτό προβλέπονταν στο καταστατικό τους. Αν τυχόν προβλέπονταν, τότε οι προμήθειες γίνονταν ύστερα από δηλώσεις των συνεταίρων και μάλιστα μέχρι του ποσού που δήλωσαν. Προμήθειες πάνω από το δηλωθέν ποσόν απαγορεύονταν.

Ακριβώς, ένα από τα επιχειρήματα για την αντικατάσταση του Νόμου 602/1915, ήταν και η απελευθέρωση των συνεταιρισμών στην άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας χωρίς κανένα απολύτως περιορισμό.

2.- Για την σύσταση ενός συνεταιρισμού απαιτούνταν επτά (7) τουλάχιστον άτομα.

3.- Επιτρέπονταν η ύπαρξη δύο ή περισσότερων συνεταιρισμών σε μια Κοινότητα ή Δήμο. Όμως, για να συσταθεί δεύτερος ή τρίτος συνεταιρισμός, έπρεπε το καταστατικό να το υπογράψουν είκοσι πέντε (25) τουλάχιστον πρόσωπα.

4.- Μέλη του συνεταιρισμού μπορούσαν να γίνουν φυσικά πρόσωπα που συμπλήρωσαν το 18 έτος της ηλικίας τους.

5.- Για να μπορούσε κάποιος γεωργός να γίνει μέλος ενός αγροτικού συνεταιρισμού θα πρέπει να κατοικούσε μόνιμα στην έδρα του συνεταιρισμού ή τουλάχιστον να είχε ακίνητη αγροτική ιδιοκτησία ή γεωργικό κλήρο στην περιφέρεια του συνεταιρισμού.

6.- Το διοικητικό και εποπτικό συμβούλιο του συνεταιρισμού εκλέγονταν από τη γενική συνέλευση των μελών του, μέσα από μια ενιαία κατάσταση (ενιαίο ψηφοδέλτιο) των υποψηφίων.

7.- Η θέση του διοικητικού συμβούλου ήταν τιμητική και άμισθη.

8.- Το διοικητικό συμβούλιο μπορούσε να παραχωρήσει αρμοδιότητες και σε υπηρεσιακά όργανα του συνεταιρισμού.

9.- Πάντως, η λειτουργία του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου ήταν καθαρά υπόθεση του καταστατικού του.

Ο Νόμος 602/1915 έχει υποστεί αρκετές και ουσιαστικές τροποποιήσεις που είχαν δυσμενείς συνέπειες στους συνεταιρισμούς. Από τις σημαντικότερες τροποποιήσεις είναι το Διάταγμα του Νοεμβρίου 1925, ο τροποποιητικός νόμος 5289 του 1931 κ.α.

14.2. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 921/1979

Ο Νόμος 921/1979 "περί Γεωργικών Συνεταιρισμών" είναι ο πρώτος γεωργοσυνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Απαρτίζεται από 71 άρθρα που καθορίζουν όλα τα θέματα ίδρυσης,

οργάνωσης και λειτουργίας τους.

Ο Νόμος 921/1979 θεσπίσθηκε μετά από απαίτηση του αγροτικού κόσμου και των αγροτοσυνεταιριστικών οργανώσεών τους για βελτίωση του Νόμου 602/1915 και προσαρμογή του προς τις νέες συνθήκες της αγροτικής οικονομίας της Χώρας μας.

Ο Νόμος 921 ψηφίσθηκε στις 1 Ιουνίου 1979 και άρχισε να ισχύει από τις 1 Σεπτεμβρίου 1979, όπως όριζε το τελευταίο άρθρο του. Η ισχύς του νόμου αυτού σταμάτησε στις 18 Απριλίου 1985, οπότε άρχισε η ισχύς του νέου αγροτοσυνεταιριστικού νόμου 1541/1985.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 921/79 είναι τα εξής:

1.- Επιτρέπει τους γεωργικούς συνεταιρισμούς "να αναλάβουν κάθε δραστηριότητα που ανάγεται στα πλαίσια του γεωργικού επαγγέλματος και προβλέπεται από το καταστατικό τους για την εξυπηρέτηση και προαγωγή της ιδιωτικής οικονομίας και την εξύψωση του κοινωνικού, επαγγελματικού και πολιτιστικού επιπέδου των γεωργών-μελών τους", όπως είναι:

- (α) η συγκέντρωση, συσκευασία, τυποποίηση, αποθήκευση, συντήρηση, μεταφορά και πώληση των γεωργικών προϊόντων,
- (β) η προμήθεια γεωργικών εφοδίων ή καταναλωτικών αγαθών,
- (γ) η ίδρυση και διαχείριση βιοτεχνιών και βιομηχανιών γεωργικών προϊόντων, καθώς και η διάθεση των παραγόμενων προϊόντων,
- (δ) η κατασκευή εγγειοβελτιωτικών έργων,
- (ε) η παροχή τεχνικής και συνεταιριστικής εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης στα μέλη τους, κ.ά.

2.- Για την σύσταση γεωργικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον δέκα (10) άτομα. Όμως, για την σύσταση και δεύτερου συνεταιρισμού στο ίδιο χωριό απαιτούνται τουλάχιστον 100 άτομα.

3.- Δεν απαγορεύει την ύπαρξη περισσότερων από ένα γεωργικών συνεταιρισμών σε ένα χωριό ή περισσότερων από μια Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών σε ένα νομό.

4.- Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν φυσικά πρόσωπα, που συμπλήρωσαν τα 18 τους χρόνια και ασκούν τη γεωργία είτε ως πρωτεύον είτε ως δευτερεύον επάγγελμα, καθώς και νομικά πρόσωπα.

5.- Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι τουλάχιστον 5.000 δραχμές. Στις ορεινές και ακριτικές περιοχές ή στα νησιά μπορεί η μερίδα να μειωθεί ως τις 2.500 δραχμές.

6.- Χρησιμοποιείται ενιαίο ψηφοδέλτιο για την ανάδειξη μελών του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου. Εκλέγονται όσοι υποψήφιοι πλειοψήφησαν ως το συνολικό αριθμό μελών του Δ.Σ. ή Ε.Σ. που προβλέπει το καταστατικό του συνεταιρισμού.

7.- Δικαίωμα εκλογής στο διοικητικό ή εποπτικό συμβούλιο έχει κάθε μέλος του συνεταιρισμού, ανεξάρτητα αν ασκεί τη γεωργία ως κύριο ή δευτερεύον επάγγελμα.

8.- Δίνει τη δυνατότητα σε μέλη του συνεταιρισμού για μη αυτοπρόσωπη συμμετοχή τους σε Γενική Συνέλευση με εξουσιοδότησή τους σε άλλο μέλος.

9.- Αντιπρόσωποι για τη γενική συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ εκλέγονται όχι μόνο από τις ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών, αλλά και από τις κεντρικές ενώσεις συνεταιρισμών, τις κοινοπραξίες και τις συνεταιριστικές εταιρίες, οι οποίες έχουν ως μέλη τις ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών. Έτσι, μια Ένωση μπορεί να έχει πολλαπλή εκπροσώπηση στην ΠΑΣΕΓΕΣ, αν αυτή συμμετέχει σε κεντρική ένωση ή κοινοπραξία ή συνεταιριστική εταιρία.

10.- Η εποπτεία των γεωργικών συνεταιρισμών πραγματοποιείται από την ΑΤΕ με ειδικούς υπαλλήλους της, που ονομάζονται "Επόπτες Γεωργικών Συνεταιρισμών".

11.- Η ΠΑΣΕΓΕΣ εκπροσωπούσε ταυτόχρονα και τους αγροτικούς συλλόγους, δηλαδή τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των αγροτών.

Ο νόμος 921/1979 έχει υποστεί μια τροποποίηση το 1982, με τον Νόμο 1257/1982, που αναφέρονταν μόνο στην αλλαγή της εκλογικής διαδικασίας ανάδειξης Δ.Σ. και Ε.Σ. και έχει αντικατασταθεί το 1985 από τον Νόμο 1541/1985.

14.3. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1541/1985

Ο Νόμος 1541/1985 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις», είναι ο δεύτερος γεωργοσυνεταιριστικός νόμος της Χώρας μας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Αντικατέστησε τον Νόμο 921/1979.

Ο Νόμος 1541/1985 άρχισε να ισχύει από τις 18 Απριλίου 1985, οπότε και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 68, τεύχος Α, 18-4-85). Απαρτίζεται από 79 άρθρα, που αναφέρονται στην ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των αγροτικών συνεταιρισμών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 1541/1985 είναι τα εξής:

1.- Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί μπορούν να αναλάβουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που αποσκοπεί στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη, όπως είναι οι εξής:

- (α) η συλλογική καλλιέργεια και εκμετάλλευση γεωργικών εκτάσεων,
- (β) η ίδρυση, συντήρηση, αγορά ή ενοικίαση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων για την εξυπηρέτηση των συνεταιριών και της οργάνωσης,
- (γ) η κατασκευή, συντήρηση, αγορά ή ενοικίαση αγροτικών μηχανημάτων και εργαλείων για την εξυπηρέτηση των συνεταιριών και της οργάνωσης,
- (δ) η ίδρυση και λειτουργία μονάδων για τη συσκευασία, επεξεργασία, μεταποίηση και γενικά την αξιοποίηση της αγροτικής παραγωγής,
- (ε) η εμπορία των αγροτικών προϊόντων των μελών τους και τρίτων,
- (στ) η άσκηση της αγροτικής πίστης,
- (ζ) η εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων,
- (η) η παροχή συνεταιριστικής εκπαίδευσης, κ.ά.

2.- Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον πενήντα (50) άτομα. Μόνο για τη σύσταση συνεταιρισμού ειδικού σκοπού, ο ελάχιστος αριθμός ιδρυτικών μελών είναι είκοσι (20) άτομα.

3.- Δεν επιτρέπεται η ίδρυση και δεύτερου αγροτικού συνεταιρισμού

στο ίδιο χωριό ή δεύτερης Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών στον ίδιο νομό. Σε όσα χωριά υπάρχουν περισσότεροι από ένα συνεταιρισμοί και σε όσους νομούς υπάρχουν περισσότερες από μια ενώσεις, συγχωνεύονται σε ένα συνεταιρισμό ή μια ένωση αντίστοιχα. Από τον κανόνα αυτόν υπάρχουν λίγες εξαιρέσεις, όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι:

4.- Μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία διακρίνονται σε: (α) τακτικά μέλη, και (β) ειδικά μέλη.

Τακτικά μέλη: γίνονται (α) όσοι αυτοπρόσωπα, επαγγελματικά και αποκλειστικά ασχολούνται με την γεωργία και (β) όσοι ασχολούνται αυτοπρόσωπα και επαγγελματικά με την γεωργία, αλλά όχι αποκλειστικά, όπως συμβαίνει π.χ. με τους μικροεπαγγελματίες, εργάτες, κ.ά. που κατοικούν στον ίδιο ή γειτονικό νόμο, όπου ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.

Ειδικά μέλη: είναι τα φυσικά εκείνα πρόσωπα που έχουν αγροτική περιουσία (χωράφια, κ.ά.), μέσα στην περιφέρεια του συνεταιρισμού, αλλά όμως δεν ασχολούνται αυτοπρόσωπα και επαγγελματικά με την παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

Δεν επιτρέπεται σε νομικά πρόσωπα να γίνουν μέλη του αγροτικού συνεταιρισμού.

5.- Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, είναι τουλάχιστον είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000) δραχμές. Μόνο στις ορεινές ή ημιορεινές περιοχές και στα νησιά μπορεί η συνεταιριστική μερίδα να μειωθεί ως το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών.

6.- Για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του εποπτικού συμβουλίου, χρησιμοποιείται το σύστημα των συνδυασμών και όχι το ενιαίο ψηφοδέλτιο. Δηλαδή, κάθε συνδυασμός έχει τους δικούς του υποψηφίους και το μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να ψηφίσει όσους υποψηφίους θέλει από ένα μόνο συνδυασμό. Στη συνέχεια, τα έγκυρα ψηφοδέλτια διαιρούνται με τον αριθμό των μελών του διοικητικού ή εποπτικού συμβουλίου που προβλέπει το καταστατικό του συνεταιρισμού και έτσι βγαίνει το εκλογικό μέτρο.

Οι έδρες του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου κατανέμονται

μεταξύ των συνδυασμών ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Κάθε συνδυασμός παίρνει τόσες έδρες, όσες φορές χωράει το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε. Τις έδρες κάθε συνδυασμού καταλαμβάνουν εκείνοι οι υποψήφιοι που πλειοψήφησαν μέσα στο συνδυασμό τους.

7.- Δικαίωμα εκλογής στο διοικητικό ή εποπτικό συμβούλιο έχουν μόνο τα τακτικά μέλη του συνεταιρισμού, όχι όμως και τα ειδικά μέλη.

8.- Η εκπροσώπηση των μελών του συνεταιρισμού στις γενικές συνελεύσεις του είναι μόνο αυτοπρόσωπη. Απαγορεύεται η εξουσιοδότηση.

9.- Αντιπρόσωποι για τη γενική συνέλευση της ΠΑΣΕΓΕΣ εκλέγονται μόνο από τις Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών. Δεν επιτρέπεται η εκπροσώπηση από κοινοπραξίες, συνεταιριστικές εταιρίες, κ.λ.π., αφού τα μέλη τους, δηλαδή οι Ενώσεις, εκπροσωπούνται στην ΠΑΣΕΓΕΣ.

10.- Η εποπτεία των αγροτικών συνεταιρισμών δεν ασκείται πλέον από την ΑΤΕ, αλλά από ένα νέο ειδικό συνεταιριστικό όργανο που ονομάζεται "Σώμα Ελεγκτών Συνεταιριστικών Οργανώσεων".

11.- Δεν επιτρέπεται στην ΠΑΣΕΓΕΣ να εκπροσωπεί τους αγροτικούς συλλόγους (συνδικαλιστικά-επαγγελματικά όργανα των αγροτών), τα οποία στο εξής εκπροσωπούνται από δικό τους κορυφαίο όργανο την ΓΕΣΑΣΕ (Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος).

12.- Ο νόμος 1541/1985 θεσπίζει έναν νέο θεσμό, την Κλαδική Οργάνωση Παραγωγής Αγροτικού Συνεταιρισμού (ΚΟΠΑΣ), όπου λειτουργεί μέσα στους κόλπους του αγροτικού συνεταιρισμού και αντιστοιχεί σε κάθε κλάδο αγροτικής παραγωγής (καπνός, οπωροκηπευτικά, ελαιοκομικά προϊόντα, βαμβάκι, κ.ά.). Έτσι, κάθε αγρότης-μέλος του αγροτικού συνεταιρισμού μπορεί ταυτόχρονα να ανήκει και σε μια ΚΟΠΑΣ και φυσικά σε εκείνη που αντιστοιχεί στο κυριότερο προϊόν του. Είναι αυτονόητο πως μέσα σε έναν αγροτικό συνεταιρισμό μπορεί να δημιουργηθούν τόσες ΚΟΠΑΣ όσοι είναι οι κυριότεροι κλάδοι παραγωγής αγροτικών προϊόντων στην περιοχή.

Σημαντικές τροποποιήσεις έχει υποστεί επίσης ο νόμος 1541/1985.

→ Αστικοί
 Συνεταιρισμοί

14.4. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1667/1986

Ο Νόμος 1667/1986 για τους "Αστικούς Συνεταιρισμούς" είναι ο πρώτος και ο μοναδικός συνεταιριστικός νόμος που αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στους αστικούς συνεταιρισμούς.

Ως τη δημοσίευση αυτού του Νόμου (6-12-1986), η σύσταση, η οργάνωση και η λειτουργία των αστικών συνεταιρισμών διέπονταν από τον Νόμο 602/1915 περί Συνεταιρισμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ.1 του Νόμου 1667/86 «Αστικός Συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με την συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση».

Αστικοί συνεταιρισμοί είναι κυρίως οι εξής:

- 1.- παραγωγικοί (π.χ. βιοτεχνικοί, μεταποιητικοί, κατασκευαστικοί. κλ.π.)
- 2.- καταναλωτικοί
- 3.- προμηθευτικοί
- 4.- πιστωτικοί
- 5.- μεταφορικοί
- 6.- τουριστικοί

Έτσι, οι δραστηριότητες που πραγματοποιεί κάθε αστικός συνεταιρισμός σχετίζονται άμεσα με το είδος του συνεταιρισμού.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 1667/1986 είναι τα εξής:

1.- Για τη σύσταση ενός αστικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον δεκαπέντε (15) πρόσωπα.

2.- Η εγγραφή νέων μελών σε ένα συνεταιρισμό εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευσή του.

3: Η εκλογή των μελών του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου ενός συνεταιρισμού μπορεί να γίνει είτε με ενιαίο ψηφοδέλτιο ή με ψηφοδέλτια συνδυασμών; ανάλογα με το τι αναγράφει το Καταστατικό του

συνεταιρισμού.

4.- Η εποπτεία των αστικών συνεταιρισμών ανήκει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (Υπηρεσία Συνεταιρισμών).

5.- Ένα από τα βασικά μειονεκτήματα τον Νόμου αυτού είναι η απαιτούμενη μεγάλη απαρτία των 2/3 ή σε επανάληψη του 1/2 του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ.4, για θέματα που αναφέρονται:

- (α) στη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού.
- (β) στη μεταβολή του ύψους της συνεταιριστικής μερίδας.
- (γ) στην παράταση, διάλυση, αναβίωση ή συγχώνευση του συνεταιρισμού, κ.λ.π.

Αυτό το άρθρο ήταν ιδιαίτερα αρνητικής σημασίας για τους μεγάλους συνεταιρισμούς, γιατί για να επιτευχθεί μια τέτοια απαρτία σε ένα μεγάλο συνεταιρισμό, όπως είναι ο καταναλωτικός συνεταιρισμός Θεσ/νίκης, ήταν σχεδόν αδύνατο, γιατί και αργότερα τροποποιήθηκε.

14.5. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2169/1993

Ο Νόμος 2169/1993 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» είναι ο τρίτος κατά σειρά γεωργοσυνεταιριστικός νόμος της χώρας που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς. Αντικατέστησε τον νόμο 1541/1985.

Ο Νόμος 2169/1993 άρχισε να ισχύει από τις 10 Σεπτεμβρίου 1993, οπότε και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ 149, Τεύχος Α, 10-9-1993).

Απαρτίζεται από 56 άρθρα, τα οποία αναφέρονται σε όλα τα θέματα των αγροτικών συνεταιρισμών (ίδρυση, σκοπός, νομική μορφή, δραστηριότητες, μέλη, οργάνωση, λειτουργία, κ.ά).

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Νόμου 2169/1993 είναι τα εξής:

1. Οι Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις μπορούν να αναλάβουν

οποιαδήποτε δραστηριότητα για την επίτευξη του σκοπού τους, δηλ. (α) την παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των αγροτικών προϊόντων, (β) την παραγωγή και προμήθεια των γεωργικών εφοδίων, καθώς και (γ) την κατασκευή και προμήθεια των μέσων αγροτικής παραγωγής και βιοτικής ανάγκης.

2. Για τη σύσταση αγροτικού συνεταιρισμού απαιτούνται τουλάχιστον είκοσι (20) άτομα και με λιγότερα άτομα σε περιοχές με ειδικές συνθήκες.
3. Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας είναι 50.000 δραχμές, το οποίο μπορεί να καταβληθεί μέσα σε 3 χρόνια.
4. Οι εκλογές για την ανάδειξη των διοικητικών και εποπτικών συμβουλίων των συνεταιριστικών οργανώσεων διεξάγονται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Όμως, κάθε μέλος μπορεί να τοποθετήσει αριθμό ψήφων ίσο με το $\frac{1}{2}$ του αριθμού των μελών του Δ.Σ. ή του Ε.Σ. που έχει ο συνεταιρισμός, αυξημένος κατά ένα.

4ος νόμος για αγροτικές

14.6. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 2810/2000

Ο Νόμος 2810/2000 για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις», είναι ο έκτος κατά σειρά συνεταιριστικός νόμος και ο τέταρτος κατά σειρά γεωργοσυνεταιριστικός νόμος της Χώρας, που αφορά αποκλειστικά και μόνο τους αγροτικούς συνεταιρισμούς.

Είναι ένας νόμος-πλαίσιο, αφού πολλά συνεταιριστικά θέματα ρυθμίζονται από το καταστατικό των συνεταιρισμών.

Ο νόμος 2810/2000 είναι προϊόν ευρείας συζήτησης μεταξύ των αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων (Υπουργείο Γεωργίας, ΠΑΣΕΓΕΣ, Πανεπιστήμια, κ.ά.).

Από το Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών συμμετείχε ο καθηγητής Κωνσταντίνος Παπαγεωργίου (σε όλες τις φάσεις) και από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης συμμετείχε ο γράφων (στην πρώτη φάση).

Επαναφέρει αρκετές ρυθμίσεις από το νόμο 602/1915 και λαμβάνει υπόψη τις εμπειρίες του παρελθόντος και τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Ο νόμος 2810/2000 ψηφίστηκε στη Βουλή το Φεβρουάριο του 2000 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 9-3-2000 (ΦΕΚ 61, τεύχος Α), οπότε τέθηκε και σε ισχύ, αντικαθιστώντας τον προηγούμενο νόμο 2169/1993. Αποτελείται από 42 άρθρα.

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά του νόμου 2810/2000 είναι τα εξής:

1. **Η σύσταση ενός αγροτικού συνεταιρισμού, απαιτεί τουλάχιστον επτά (7) άτομα, όπως και ο νόμος 602/1915.**
2. **Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν εκτός από τα φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα, που ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες, που εξυπηρετούνται από τις δραστηριότητες του συνεταιρισμού.**
3. **Η περιφέρεια του συνεταιρισμού ορίζεται από το καταστατικό και δεν έχει περιορισμό. Είναι ανεξάρτητη από τις διοικητικές ενότητες της Ελλάδας αλλά σχετίζεται οπωσδήποτε με τον τόπο δραστηριοποίησης των μελών του.**
4. **Το κάθε μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να έχει διαφορετικό αριθμό υποχρεωτικών συνεταιριστικών μερίδων, ανάλογα με το ύψος των συναλλαγών του με το συνεταιρισμό. Έτσι, δημιουργείται μια κάποια αντιστοίχιση μεταξύ της συμμετοχής στο κεφάλαιο και στη χρήση του εξοπλισμού και των υπηρεσιών των συνεταιρισμών.**
5. **Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας αφήνεται να το ορίσει το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού, που μπορεί να είναι διαφορετικό στους διάφορους συνεταιρισμούς, αφού οι δραστηριότητες που επιτελούν απαιτούν και διαφορετικά κεφάλαια.**
6. **Οι υποχρεωτικές μερίδες μπορεί να είναι έντοκες, σύμφωνα με το καταστατικό του συνεταιρισμού.**
Επειδή έτσι δεν εξανεμίζεται το κεφάλαιο των μελών, γιαυτό ενθαρρύνεται η συμμετοχή περισσότερων ατόμων στο συνεταιρισμό, ιδιαί-

τερα όταν το επιτόκιο της συνεταιριστικής μερίδας προσδιορίζεται σε ικανοποιητικό ύψος.

7. Προαιρετικές μερίδες μπορούν να αποκτήσουν τα μέλη, οι εργαζόμενοι στο συνεταιρισμό και τρίτοι, για να αυξηθεί το κεφάλαιο του συνεταιρισμού. Φυσικά, το επιτόκιο στις προαιρετικές μερίδες είναι πάντοτε υψηλότερο από εκείνο των υποχρεωτικών μερίδων.
8. Επιτρέπεται η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε κληρονόμους, με απόφαση του Δ.Σ. του συνεταιρισμού, εφόσον βέβαια, οι κληρονόμοι έχουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.
9. Η ημερομηνία εκλογής των Δ.Σ. των συνεταιρισμών ορίζεται από τα καταστατικά τους και μπορεί να διαφέρει μεταξύ τους. Αναμφίβολα, αυτό συμβάλλει στο να μη μπορεί να γίνεται οργανωμένος αγώνας εκλογής των Δ.Σ. των συνεταιρισμών και έτσι μειώνονται οι πιθανότητες κομματικών παρεμβάσεων στην εκλογή τους.
10. Η εκλογή του διοικητικού συμβουλίου γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, αλλά ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός σταυροδοσίας είναι ο μισός αριθμός του συνόλου των μελών του Δ.Σ., στρογγυλεμένος προς τα άνω.
Για παράδειγμα, σε ένα συνεταιρισμό εννεαμελούς Δ.Σ., το μέλος μπορεί να ψηφίσει το πολύ ως 5 άτομα, διότι $9 \div 2 = 4,5$ και στρογγυλεμένο προς τα άνω γίνεται πέντε (5).
Αυτό το σύστημα εκλογής του Δ.Σ. συνδυάζει τα πλεονεκτήματα και των δύο συστημάτων, δηλαδή (α) των χωριστών ψηφοδελτίων για κάθε ομάδα (ή παράταξη), που εξασφαλίζει τον καλύτερο έλεγχο του συνεταιρισμού, αφού θα υπάρχουν διαφορετικές φωνές μέσα στο Δ.Σ. και (β) του ενιαίου ψηφοδελτίου (με δυνατότητα σταυροδοσίας όσος και ο αριθμός των μελών του Δ.Σ.), που μπορεί να εξασφαλίσει την εκλογή των καλύτερων υποψηφίων μέσα στο Δ.Σ. του συνεταιρισμού.
11. Το κάθε μέλος του συνεταιρισμού μπορεί να έχει διαφορετικό αριθμό ψήφων (το πολύ ως 3), ανάλογα με τον αριθμό των υποχρεωτικών μερίδων.

12. Το εποπτικό συμβούλιο καταργείται, επειδή δεν θεωρείται ότι μπορεί να κάνει ουσιαστικό έργο ελέγχου της λειτουργίας του συνεταιρισμού.

Η εποπτεία των συνεταιρισμών γίνεται από τον Υπουργό Γεωργίας, ή από εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα του Υπουργείου Γεωργίας, ή από ορκωτούς λογιστές, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.